

STORTINGET

Representantforslag 176 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Hans Fredrik Grøvan, Olaug V. Bollestad, Tore Storehaug og Geir Jørgen Bekkevold

Dokument 8:176 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Fredrik Grøvan, Olaug V. Bollestad, Tore Storehaug og Geir Jørgen Bekkevold om nasjonale retningslinjer for barne- og ungdomsorganisasjoners tilgang til bruk av skoler og andre offentlige rom

Til Stortinget

Bakgrunn

Det norske samfunnet er bygd opp av mennesker som har brukt sin tid på frivillig engasjement og organisasjoner. Det er viktig at nye generasjoner også tar del i dette og ser viktigheten av et sterkt sivilsamfunn. Ifølge rapporten Ung frivillighet 2016 utarbeidet av Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) skaper barne- og ungdomsorganisasjonene mestring, vennskap, meningsfull fritid, demokratiforståelse og innflytelse blant ungdommer. I tillegg bidrar disse organisasjonene til gode og trygge lokalsamfunn, integrering og bygger sosial kapital. Rapporten viser også at barne- og ungdomsfrivilligheten rekrutterer mer sosialt jevnt enn de fleste andre fritidsaktiviteter.

De siste årene har man sett at særlig elevfrivilligheten noen steder har hatt dårlige vekstvilkår. Det kommer stadig nye saker hvor skoleeier eller rektor nekter elever å bruke skolens lokaler til å ha samlinger. Dette forbudet rammer særlig religiøse elevorganisasjoner som Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag eller muslimske organisasjoner som ber om tilgang til rom, men det får konsekvenser for all elevfrivillighet på disse skolene.

Mange rektorer argumenterer med at slik virksomhet kan føre til sosial kontroll, radikalisering og klikkdannelser. Forslagsstillerne er kjent med at de fleste organisasjoner som driver med elevfrivillighet, som blant annet Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, har åpne samlinger hvor alle som ønsker kan delta, og hvor innholdet på ingen måte holdes skjult for hverken ledelse eller andre. Disse organisasjonene er demokratiske og elevstyrte.

Det blir også argumentert med at religiøs tro er et privat anliggende som ikke hører hjemme i en skolesetting. Forslagsstillerne mener at dette strider mot retten til trosfrihet og til å utøve sin tro, også i det offentlige rom. Tro er ikke noe mennesker kun har i hjemmet eller i trossamfunnene, men er en gjennomgripende del av deres liv og for mange en svært viktig identitetsmarkør. Forslagsstillerne mener at elever skal ha rett til å delta i elevfrivillighet som har et religiøst grunnlag på skolene.

Brudd med grunnleggende menneskerettigheter

Et samfunn som har religionsfrihet, har rom for hele mennesker med den religiøse identiteten og det livssynet hver enkelt har. Et slikt samfunn forsøker ikke å presse religionen ut av det offentlige rom, men strekker seg langt for ikke å legge begrensninger på menneskers mulighet til å utøve sin tro. Troens betydning for enkeltmennesker og religionens betydning for samfunnet må verdsettes og respekteres. Både menneskerettighetene og barnekonvensjonen slår fast at alle har rett til religions- og organisasjonsfrihet. Artikkel 15 i barnekonvensjonen slår fast:

«Det kan ikke legges andre begrensninger på utøvelsen av disse rettigheter enn de som pålegges etter loven og som er nødvendige i et demokratisk samfunn

av hensyn til nasjonal sikkerhet eller offentlig trygghet, offentlig orden, beskyttelse av offentlig helse eller moral eller beskyttelse av andres rettigheter og friheter.»

Forslagsstillerne mener at det å nekte elever å ha skolelag på skolen for å kunne ha fellesskap rundt sin tro er i strid med dette og bryter med religions- og organisasjonsfriheten. Så lenge disse organisasjonene ikke skader andre elever, er demokratiske, elevstyrte og transparente, bør de få bruke det offentlige lokaler for å ha samlinger. I tillegg vil forslagsstillerne peke på at en skole hvor elevene får utøve sin tro uavhengig av hva denne troen er, vil bidra til at elevene får kjennskap til hvordan andre religioner utøves, får brynet seg på hverandre i en positiv forstand og slik få, dypere forståelse for den andres ståsted. En slik forståelse er svært viktig i dagens mangfoldige samfunn.

Barne- og ungdomsorganisasjoner må også gis rom for å informere om sin aktivitet og rekruttere medlemmer i skoletiden. Skolen er en naturlig møteplass for ungdommer, og for mange lokallag er skolen den enkleste og mest effektive arenaen for å samles og for å spre informasjon om organisasjonene. Når elever møter stengte dører hos skolene, er det en alvorlig innskrenkning av elevenes organisasjonsfrihet.

Nasjonale retningslinjer

LNU har tatt til orde for at det bør utarbeides nasjonale retningslinjer for barne- og ungdomsorganisasjo-

ners tilgang til bruk av skoler og andre offentlige rom. Forslagsstillerne støtter dette. Slik det er i dag, er det opp til hver rektor eller skoleeier å gjøre vurderinger og gi tilatelse til eller forbud mot å bruke rom. Dette fører til usikkerhet og at det blir ulik praksis på landets skoler. Engasjement fra barn og unge bør oppmuntres og ikke holdes nede, og nasjonale retningslinjer vil sikre at elevfrivilligheten på skolene sikres like vilkår over hele landet.

Forslagsstillerne mener at slike nasjonale retningslinjer bør legges til grunn at elevfrivillighet er ønskelig og bør oppmuntres så langt det er praktisk mulig. Videre kan slike retningslinjer stille krav til at aktiviteten skal være lokalt initiert, og at alle arrangementer i skolens lokaler skal være offentlige og åpne for alle. I tillegg kan det stilles krav til at aktiviteten er elevstyrt, og at organisasjonen man er tilknyttet, er demokratisk styrt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utarbeide nasjonale retningslinjer for barne- og ungdomsorganisasjoners tilgang til bruk av skoler og andre offentlige rom.

22. mars 2018

Hans Fredrik Grøvan

Tore Storehaug

Olaug V. Bollestad

Geir Jørgen Bekkevold